Dosarul nr. 5r-3167/2023
4-23073771-12-5r-23052023

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

11.04.2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Rîşcani),
În componenţa:
Preşedintelui şedinţei, judecătorul Igor Barbacaru
Grefier Versavia Șumilin

examinând în şedinţa de judecată publică, contestaţia depusă de Manole Constantin împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție Seria/nr. MAI05 976703 din 05.05.2023 întocmit în baza art. 287[3] alin.(1) Cod Contravențional și asupra deciziei de sancționare instanța de judecată,-

C O N S T A T Ă :

La 05.05.2023, agentul constatator din cadrul INSP, Cheaburu Artur, a încheiat procesul-verbal cu privire la contravenţie Seria/nr. MAI05 976703, prin care Manole Constantin a fost sancţionat pentru comiterea contravenţiei prevăzută de art. 287[3] alin.(1) din Codul Contravenţional, fiindu-i aplicată sancţiunea amenzii în mărime de 45 u.c., echivalentul a 2250lei, reținîndu-se că, acesta, la data de 05.05.2023, ora 10:30 min, pe traseul M-3 int. Greblești, cunducînd mijlocul de transport de model ”*****” cu n/î *****, nu a achitat vinieta pe teritoriul RM în modul stabilit de lege, ignorînd Legea vamală.

Dat fiind dezacordul contestatarului cu procesul-verbal întocmit pe semnele contravenţiei prevăzute de art. 287[3] alin.(1) din Codul Contravenţional, la 16.05.2023 Manole Constantin, a depus contestaţie la INSP al IGP împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie Seria/nr. MAI05 976703, prin care și-a manifestat dezacordul cu acesta. (f.d.5)

În ședința de judecată, atît contravenientul Manole Constantin cît și agentul constatator din cadrul INSP, Cheaburu Artur, fiind citați legal, nu s-au prezentat, fapt pentru care, în baza art. 455 alin. (2), (3) din Codul Contravențional, instanța de judecată a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acestora.

Studiind actele și lucrările dosarului prin prisma motivelor invocate, verificând procesul-verbal de constatare și de sancţionare a contravenţiei în baza căruia a fost aplicată sancţiunea, instanţa reține următoarele.

Cu întâietate, instanța de judecată stabileşte că, contestaţia este depusă în termen de 15 zile de la data întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție, iar în asemenea împrejurări prevederile art. 448 alin. (1) din Codul Contravenţional, fiind respectate pe deplin.

Conform art. 8 alin. (2) din Codul Contravenţional, este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvârşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul Contravenţional, constatarea faptei contravenţionale presupune o activitate a agentului constatator de colectare și de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere a dosarului, după caz, către funcţionarul abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, către instanţa de judecată sau către un alt organ spre soluţionare.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul Contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de către agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

În speță s-a constatat că, prin procesul-verbal cu privire la Seria/nr. MAI05 976703 din 05.05.2023, încheiat de către agentul constatator Cheaburu Artur din cadrul Inspectoratului Național de Securitate Publică al IGP, petentul a fost sancţionat cu amendă în mărime de 45 u.c., ceea ce în corespundere cu art. 34 alin. (1) din Codul Contravențional, constituie 2250 lei, în baza art. 287[3] alin.(1) din Codul Contravenţional, pentru faptul că la aceeași

dată, la ora 10:30, pe traseul M-3 int. Grebleşti, conducînd mijlocul de transport de model ”*****” cu n/î *****, nu a achitat vinieta pe teritoriul RM în modul stabilit de lege, ignorînd Legea vamală.

Din perspectiva Convenţiei Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenţionale pot intra în domeniul penal, în sensul autonom european. Astfel, în materie contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice materiei penale în privinţa dreptului la un proces echitabil, între care și prezumţia de nevinovăţie prevăzută de § 2 al art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului.

Totodată, legiuitorul a instituit obligația încheierii procesului-verbal cu privire la contravenție fiind obligatorie întrunirea cumulativă a 2 condiții : a constatărilor personale a agentului constatator și a probelor acumulate.

Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului Contravențional, instanța de judecată evidențiază că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii, iar potrivit art. 38 alin. (4) din legea citată, arestul contravențional poate fi aplicat și în cazul neexecutării intenționate a unei alte sancțiuni contravenționale, ceea ce conferă faptei natura penală. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de § 2 al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. (Ziliberberg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Anghel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21 februarie 1994).

Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurata în fața instanței de judecata revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, făptuitorul urmează să-și probeze nevinovăția.

Astfel, pentru respectarea garanţiilor menţionate, instanța de judecată va verifica legalitatea şi temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenție Seria/nr. MAI05 976703 din 05.05.2023.

Cu titlu preliminar, se impun a fi făcute câteva consideraţii referitoare la natura juridică a procesului-verbal cu privire la contravenţie, precum și la forma acestuia. Procesul-verbal de contravenţie materializează o manifestare de voinţă cu caracter unilateral a unei autorităţi publice (prin intermediul persoanelor care au calitatea de agenţi constatatori) și reprezintă un act administrativ unilateral cu caracter individual, emis în baza puterii publice, cu scopul de a produce efecte juridice. Procesul-verbal cu privire la contravenţie reprezintă un act probator al unei contravenţii și trebuie să conţină menţiunile prevăzute de art. 443 din Codul Contravenţional.

În sensul art. 443 din Codul Contravențional, (1), procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde : a) data (ziua, luna, anul), ora şi locul încheierii; b) calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorităţii pe care o reprezintă; c) numele, prenumele, domiciliul, ocupaţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, datele din buletinul lui de identitate sau, după caz, din alt act care stabileşte identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; d) fapta contravenţională, locul şi timpul săvîrşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie; e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei; f) aducerea la cunoştinţa persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravențional şi a victimei a drepturilor şi obligaţiilor lor prevăzute la art. 384 şi 387; g) obiecţiile şi probele pe care persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa, precum şi obiecţiile şi probele victimei; h) informaţii despre instituţia bancară şi despre modul de plată a amenzii. (3) În cazul în care persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional sau victima nu cunoaşte limba procesului-verbal, se asigură asistenţa unui interpret/traducător, datele lui consemnîndu-se în procesul-verbal. (5) Procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, de persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravențional şi de victimă cînd există. În cazul în care constatarea contravenţiei este de competenţa unui organ colegial, procesul-verbal cu privire la contravenţie se încheie de către preşedintele organului colegial sau de către un membru ales cu votul majorităţii membrilor prezenţi la şedinţa în al cărei cadru are loc constatarea faptei ori desemnat de către preşedintele acestei şedinţe şi se semnează de către toţi membrii prezenţi la şedinţă. (6) Faptul absenţei persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura cel puţin a unui martor, indicîndu-se şi datele de identitate ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon).

Sub aspectul temeiniciei procesului-verbal de constatare a contravenţiei, analizând întregul material probator administrat în cauză prin prisma prezumţiei de nevinovăţie de care se bucura petentul, instanţa a reţinut următoarele.

Potrivit art. 7 din Codul Contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Conform art. 381 alin. (4) din Codul Contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele,

completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atît circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cît și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.

Totodată, potrivit art. 287^3 alin.(1) din Codul Contravenţional, Aflarea pe teritoriul Republicii Moldova a vehiculului neînmatriculat în Republica Moldova fără certificatul ce atestă achitarea vinietei pentru o perioadă mai mică sau egală cu 7 zile, se sancţionează cu amendă de la 45 la 60 de unităţi convenţionale.

Cu privire la contravenția a cărei comitere a fost reținută în sarcina petentului, instanţa a observat că în cauză nu s-a făcut dovada veridicității situației de fapt reținute în procesul-verbal de contravenţie contestat de către agentul constatator, prin probe certe și de netăgăduit, astfel încât în favoarea petentului acționează principiul „*in dubio pro reo”*.

Pornind de la premisa procedurală prevăzută de art. 425 alin. (4) din Codul Contravenţional, prin care legislatorul a stabilit că nici o probă nu are o valoare prestabilită, simplul fapt al întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenţie este insuficient pentru tragerea persoanei la răspundere contravenţională.

În acest context, agentul constatator a aplicat sancţiunea contravenţională doar în baza propriilor presupuneri, nefiind prezentate alte probe care să demonstreze vinovăţia petentului, or, contravenția imputată petentului Manole Constantin face parte din capitolul XIII a Codului Contravențional și după cum se deduce din procesul-verbal întocmit la constatarea acesteia de către agentul constatator nu au fost utilizate mijloace tehnice special omologate și verificate metrologic, or, din prevederile Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 965 din 17 noiembrie 2014 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcţionarea Sistemului automatizat de supraveghere a circulaţiei rutiere „Controlul traficului” și modificarea Concepţiei Sistemului automatizat de supraveghere a circulaţiei rutiere „Controlul traficului”, pct. 45, supravegherea circulaţiei rutiere se efectuează cu unităţi fixe sau mobile de supraveghere. Din această categorie fac parte sistemele fixe și mobile dotate cu camere de supraveghere care înregistrează probele privind încălcările din domeniul circulaţiei rutiere în procesul de monitorizare a situaţiei în zonele de supraveghere. Pct. 47 din aceeași hotărâre prevede că mijloacele tehnice certificate sau mijloacele tehnice omologate și verificate metrologic, dotate cu opțiuni de înregistrare foto și/sau video se utilizează pentru fixarea probelor privind încălcările din domeniul circulaţiei rutiere.

Faţă de cele precizate, instanţa reţine că în cauză există un dubiu care nu poate fi înlăturat prin administrarea altor probe, dubiu care profită petentul, potrivit principiului „*in dubio pro reo”*. În lumina jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, instanţa reţine că acesta este un principiu complementar prezumţiei de nevinovăţie. Înainte de a fi o problemă de drept, principiul „*in dubio pro reo”* este o problemă de fapt. Înfăptuirea justiţiei cere ca instanța să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunţă, pe probabilităţi, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă. De altfel, potrivit art. 375 alin. (3) din Codul Contravenţional și, în special, potrivit principiului „*in dubio pro reo”*, toate dubiile care nu pot fi înlăturate în condiţiile legii trebuie apreciate în favoarea persoanei învinuite.

De asemenea, pentru respectarea principiului prezumţiei nevinovăţiei, simpla constatare „*ex propriis sensibus”* a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanţa să stabilească vinovăţia unei persoane.

Prin urmare, în lipsa unor probe pertinente, concludente se instituie concluzia că procesul-verbal a fost întocmit doar în baza convingerilor agentului constatator, care însă nu au fost certificate prin probe acumulate potrivit prevederilor Codului Contravenţional şi Codului de procedură penală ale RM, respectiv persoana acuzată de săvârşirea unei contravenţii se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăţia sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa. Concluziile despre vinovăţia persoanei în săvârşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pomit proces contravenţional.

Astfel, petentului îi sunt recunoscute şi garanţiile specifice în materie penală din art. 6 Convenţie printre care prezumţia de nevinovăţie şi dreptul la un proces echitabil. Totodată, potrivit practicii CtEDO *(hotărârea pronunţată în cauza Salabiaku c. Franţei şi cauzei Anghel c. României),* Curtea a statuat şi faptul că prezumţiile de fapt şi de drept sunt recunoscute în toate sistemele juridice, fiind permisă utilizarea acestora şi în materia contravenţională pentru dovedirea vinovăţiei făptuitorului, cu respectarea unor limite rezonabile, ținând cont de gravitatea mizei și prevăzând drepturile apărării. Prin urmare, prezumţia de nevinovăţie a faptelor constatate de agent şi consemnate în procesul-verbal cu privire la contravenţie nu are un caracter absolut, prezumţia de veridicitate putând opera până la limita la care prin aplicarea ei nu s-ar ajunge în situaţia ca persoana învinuită de săvârşirea faptei să fie pusă în imposibilitatea de a face dovada contrarie celor consemnate în procesul verbal.

Deci, în lipsa unor mijloace de probă care să confirme situaţia de fapt reţinută în procesul-verbal cu privire la contravenție, nu poate fi aplicată prezumţia de temeinicie a procesului-verbal cu privire la contravenţie.

Mai mult ca atît, se reține că, în cauza *(Ozturk împotriva Germaniei)* şi cauza (*Anghel împotriva României)* Curtea a statuat că, menţiunile agentului constatator înserate în procesul-verbal cu privire la contravenţie nu constituie prin sine o probă, ci dimpotrivă acestuia îi revine sarcina de a dovedi temeinicia şi legalitatea procesului-verbal.

Astfel, în măsura în care procesul-verbal de constatare a contravenţiei nu este susţinut de dovezile în baza cărora s-a întocmit, iar contravenientul respinge învinuirile aduse, nu se mai poate susţine temeinicia procesului-verbal fără a se încălca prezumţia de nevinovăţie instituită de art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului. Or, potrivit practicii CtEDO în cauze referitoare la contravenţii sunt aplicabile prevederile art. 6 din CEDO, cu toate garanţiile conferite de acesta, contravenientul beneficiind de prezumţia de nevinovăţie *(cauza Anghel c. României),* sarcina probei revenind organului constatator, cu respectarea în acest mod principiului egalităţii armelor, or, în procesul verbal cu privire la contraventie și anume la pct. 11 nu au fost anexate sau indicate probe care ar demonstra vinovăția petitionarului.

În circumstanțele date, potrivit principiului *„actori incumbit probation”*, cel ce face o afirmaţie în faţa judecăţii trebuie să o și dovedească, astfel, instanța de judecată reiterează că, de către agentul constatator nu au fost acumulate/prezentate careva probe care ar fi demonstrat comiterea de către Manole Constantin a contravenției imputate, agentul constatator nu a ţinut cont de faptul că, concluziile despre vinovăţia persoanei de săvârşirea unei contravenții nu pot fi întemeiate pe presupuneri şi că toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea făptuitorului.

Potrivit art. 441 alin. (1) din Codul Contravenţional, procesul contravenţional pornit încetează, dacă nu există fapta contravenţională.

În conformitate cu art. 461 din Codul Contravenţional, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în articolele 441 și 445, instanţa încetează procesul contravenţional.

Astfel, instanţa apreciază că, potrivit dispoziţiilor legale menţionate pe parcursul raţionamentelor și în baza probelor pertinente, utile și concludente administrate, contestaţia este întemeiată și în consecinţă, trebuie admisă, cu anularea sancţiunii aplicate.

În baza celor prezentate și având în vedere prevederile articolelor 441, 448 și 462-463 din Codul Contravenţional, instanţa de judecată,-

H O T Ă R Ă Ș T E :

Se admite contestaţia înaintată de Manole Constantin și se încetează procesul contravențional pornit în baza procesului-verbal cu privire la contravenţie Seria/nr. MAI05 976703 din 05.05.2023, care conține decizia de sancționare a lui Manole Constantin pentru comiterea contravenţiei prevăzute de art. 287^3 alin.(1) din Codul Contravențional, dată fiind inexistența faptei contravenționale.

Hotărârea cu drept de recurs la Curtea de Apel Chişinău, în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani).

Președintele ședinței
Judecător Igor Barbacaru